

Вікторія Шокера,

2 курс І (бакалаврського) рівня вищої освіти

Факультету психолого-педагогічної

освіти і мистецтв

Наук. керівник: к.пед.н., доцент **О.В. Матвєєва**

ВИХОВАННЯ ВОКАЛЬНО-ІНТОНАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МУЗИКИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Актуальність. Складовою частиною духовної культури особистості школяра виступає музична культура, у структурі якої значне місце належить вокально-інтонаційній культурі. Виховання вокально-інтонаційної культури актуальне й значуще, тому що дає змогу розвивати в школярів любов до співу, розуміння поетичного тексту пісні, передачі його голосом, сприяє формуванню кращих особистісних якостей школярів. Саме початкова школа стає для дітей першим щаблем систематичного цілеспрямованого виховання вокально-інтонаційної культури.

Ступінь досліджуваності проблеми. Аналіз стану вивчення цієї проблеми виховання вокально-інтонаційної культури молодших школярів вивчали як вітчизняні, так і зарубіжні вчені різних галузей знань. Питання формування загальної культури особистості розглядали І. Зязюн, В. Разумний, І. Карпенко, Г. Шевченко, Н. Миропольська, Л. Коваль, В. Бутенко та ін. Вплив музики на життєдіяльність особистості досліджували філософи Платон, Аристотель, І. Кант, Ф. Ніцше, О. Лосєв та ін.; педагоги – К. Ушинський, В. Сухомлинський, Д. Кабалевський, О. Рудницька та ін.; психологи – Л. Виготський, Б. Теплов, В. Петрушин та ін.). Значення музичної культури, музичного виховання дітей вивчали О. Апраксина, Н. Ветлугіна, А. Зиміна, Л. Дмитрієва, Н. Гродзенська, Г. Падалка, Л. Хлебнікова, К. Далькроз (Швейцарія), К. Орф (Німеччина). Значення вокального виховання на розвиток особистості на методологічному, теоретичному і практичному рівнях досліджували М. Ділецький, М. Лисенко, К. Стеценко, Л. Горюнова, О. Ростовський, О. Радинова, Т. Овчинникова, Д. Огороднов, З. Кодай (Угорщина) та ін.

Метою і завданням статті є наукове обґрунтування процесу виховання вокально-інтонаційної культури школярів на уроках музики в загальноосвітній школі.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження використовувались теоретичні методи, які відповідали природі явища, що вивчалось, і були адекватні поставлену завданню: аналіз наукової психолого-педагогічної і методичної літератури в межах досліджуваної проблеми та узагальнення передового досвіду роботи визначних педагогів.

Сутність дослідження. Визначення сутності вокально-інтонаційної культури показало, що вона виступає якісною характеристикою духовності особистості. В основі виховання вокально-інтонаційної культури лежить вокальне інтонування, яке залежить не тільки від роботи голосових складок, але й координації всього співацького апарату в процесі фонації. Сучасна методика виховання розглядає інтонування в двох аспектах: з одного боку, це спосіб осмислення музики, з другого, – один із засобів виховання слуху. Дослідниками доведено, що основним засобом виховання вокально-

інтонаційної культури є музичний образ, який забезпечує ефективність процесу виховання вокально-інтонаційної культури молодших школярів. Визначення музичного образу як засобу виховання вокально-інтонаційної культури молодших школярів виступають положення про те, що саме у кожному музичному образі представлені багатогранні інтонаційні відтінки почуттів, які можна передавати у співі. Кожний музичний образ має свій внутрішній зміст, який у процесі творчої роботи стає одухотвореним. Музичний образ – узагальнене віддзеркалення в музиці явищ дійсності та духовного світу людини (Л. Мазель, В. Медушевський, А. Сохор, В. Цуккерман, Б. Ярустовський). Музичний образ дає дітям можливість отримувати велику кількість вражень під час хорових занять (Н. Ветлугіна, В. Попов, В. Соколов та ін.), коли відбувається «перенесення» школяра у вокально-хоровий твір, який вони виконують, і внаслідок закону реальності почуттів (Л. Виготський) виникають емоційні переживання.

Основні висновки. Аналізуючи дослідження, присвячені даній проблемі, можна зробити висновок, що виховання вокально-інтонаційної культури молодших школярів буде більш ефективне, якщо:

- у процесі навчально-виховної роботи використовувати музичний образ як засіб найбільш ефективного впливу на виховання вокально-інтонаційної культури молодших школярів;

- доповнити навчальну роботу з музики позакласною роботою, використовуючи форму так названого “класу вокально-інтонаційної культури”, яка охоплює дітей з різним рівнем музичних здібностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виготський Л.С. Психологія мистецтва / Л.С. Виготський. – М.: Педагогіка, 1987.

2. Чурікова О.Д. Особливості експериментальної програми виховання вокально-інтонаційної культури молодших школярів // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб.наук.пр. / Ред. Т.І. Сущенко. – Київ – Запоріжжя. – Вип. 19. – 2001. – С. 211 – 215.

3. Чурікова О.Д. Інтонаційна культура, як фактор духовного розвитку особистості учня // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб.наук.пр./ Ред. Т.І. Сущенко (відп.ред.) та ін. – Київ – Запоріжжя. – Вип. 15. – 1999. – С. 78 – 80.

Ярошенко Юлія,

студентка 4 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **О. В. Мартиненко,**

к. пед.н., доцент (БДПУ)

ОСВІТНІЙ ВПЛИВ РЕПЕРТУАРУ ДИТЯЧИХ ХОРЕОГРАФІЧНИХ КОЛЕКТИВІВ

Робота керівника і колективу в цілому оцінюється за репертуаром, який виконує колектив. На думку О. Мартиненко, правильно підібраний репертуар дозволяє дітям не тільки закріплювати й удосконалювати